

College Caribistiek: Kunst in het Caraïbisch gebied. (Alex van Stipriaan 2016)

Wat is kunst?

Definitie is onmogelijk, want kunst is plaats-, tijd- en cultuurgebonden. Vele culturen kenden niet eens een apart woord voor kunst.

Werkdefinitie: kunst omvat al die menselijke expressies die vorm geven aan datgene wat leeft in de maker/schepper ervan, en erop is gericht de zintuigen en/of emoties van anderen te prikkelen of ontroeren. Het is nooit louter functioneel (maar kan wel onderdeel zijn van een sociaal-religieuze context). Is de functionele dimensie wel primair dan spreken we van toegepaste kunst, ambacht of nijverheid.

Wat is Caraïbische kunst:

Alle kunst gemaakt met het Caraïbisch gebied als primair referentiekader van de maker, maar dat hoeft niet het onderwerp van het werk te zijn.

Soorten Kunst in de Caraïbische geschiedenis:

1. Klassiek: gemaakt vóór de komst van de Europeanen en wordt nu niet meer gemaakt. Voor ons zijn de makers anoniem.
2. Traditioneel: is op de klassieke gebaseerd, maar wordt nog gemaakt en verandert dus ook

Beide werden/worden in principe door iedereen gemaakt, als onderdeel van de samenlevingscultuur, maar er zijn talenten. Voor buitenstaanders zijn de makers vaak anoniem, meestal niet voor degenen in de samenleving zelf.

Traditionele Kunst: "it emphasizes its connection to received forms more, than the invention of the individual artist. Traditional art is village based, rural art made to serve some concrete purpose within a speck ethnic community. New traditions, such as the coming of a new religion, or changing composition of the population by local migration may result in art being made for new purposes and/or for new or less specific ethnic groups. If following generations still produce art in this new style it has become traditional art too. Traditional artists often also work for the tourist market; they have had no, formal artistic education and 'have been trained through a relaxed form of traditional teaching -usually apprenticeship" (Susan Vogel, 1990)

Academische kunst:

3. Koloniale kunst: geheel gebaseerd op het Europese kunstidoom
4. Caraïbisch modernisme: zoekend naar het eigene
5. Post-koloniale kunst:
 - a) Academisch: van sterk nationalistisch in westerse stijl naar *global art* met lokaal engagement
of
 - b) Niet academisch: *Popular* en *Urban art*

Koloniale (academische) kunst

Kenmerken van academische kunst

- gemaakt door mensen met een formele kunstopleiding
- werkend in een herkenbaar internationaal (= Europees c.q. westers) esthetisch idioom,
- de technieken, media en materiaal zijn grotendeels westers
- er wordt bewust autonome kunst gemaakt en de makers zijn specialisten die (proberen te) leven van hun kunst.

In dit kader valt de academische kunst uiteen in

- koloniale kunst (ca. 1700-1930)
- nationalisme en modernisme (1930-1970)
- post-koloniale kunst (1970 -)

De academische kunstenaars hebben allen een opleiding gehad aan een kunstopleiding in Europa, in het Caraïbisch gebied zelf, of van Europeanen in het Caraïbisch gebied.

Deel van het 'eigen' worden van koloniale kunst in het Caraïbisch gebied is het in heel Latijns Amerika populaire 19^e-eeuws *costumbrismo*, , documenteren van gebruiken en figuren uit de volkscultuur. Tegelijk wordt er van deze figuren ook vaak een karikatuur gemaakt. In Suriname: Gerrit Schouten.

Popular art

“Popular art in a non-western context are all those expressions which have come to substitute, supplement and expand former areas of the folk dimensions of traditional art, particularly in settings, where as a result of urbanisation, a variety of local cultures interact.” (Vogel 1991)

Urban Popular Art

- wordt gemaakt in een urbane context en is vaak (ook) functioneel
- het vormt een link tussen traditionele kunst, global art en reclame
- het is meer op straat te vinden dan in een museum, maar het kan soms museale status krijgen (Basquiat)
- het is snel, niet voor de eeuwigheid, flexibel, niet theoretisch onderbouwd en gebruikt voor iedereen begrijpelijke symbolen, vaak uit de global culture
- de kunstenaars zijn meestal self made/auto-didact

Recente Post-koloniale kunst: “Since the late 1990s young Caribbean artists “tend to see much of the work before them as a static ingrown version of a predominantly middle-class culture anxious to keep its power and exclusivity, producing excessively

polished modernist artifacts that dangerously postulate the last dregs of false myths for a national market.

They have consequently both launched themselves into and been pulled into a broader international arena, where they are working with the signs, languages and behavioural patterns that mark the rhythms of their own lives [...]. Their work is critical, ironically inclined in its stance towards reality, and socially rather than ideologically committed. [...]. Some of the work centres on typical postcolonial issues of identity, history and memory, but the most substantial work is "post-issue", concerned with the complexities that have emerged from new life-styles and often from the consequences of physical and intellectual diaspora [...]. Its agenda is dialogic communication and a critique of the systems of power and representation." (Kevin Clark Power, Calabash 2004)